

»Letos smo prvič zaposlili dve sobarici s Filipinov in z njima smo za zdaj zadovoljni,« pravi **Mate Matjaž**, lastnik in vodja portoroškega družinskega hotela Tomi. »Na zavodu za zaposlovanje smo imeli vso zimo oglas, a ni bilo odziva. Kadrovski bazen z nekdanjih jugoslovanskih trgov se je tudi izčrpal, tako da druge možnosti nismo imeli.« Sobarici, ki so ju dolgo iskali, prejmeta 1200 evrov neto plače, nastanitev in hrano.

»V prihodnje bomo kot turistični kraj predvidoma povsem odvisni od zaposlenih s Filipinov, iz Indije in Nepala. Vprašanje pa je, kako bo to vplivalo na kakovost storitev, tudi zaradi poznavanja jezika,« poudarja sogovornik. Drugačne izkušnje kot v hotelu imajo v bližnji restavraciji Cob, ki je prejemnica Michelinove zvezdice: »Tam pa težav z zaposlovanjem nismo imeli, večinoma gre za mlade do 35 let, ki prihajajo iz našega okolja.«

Višje plače nekoliko omilile stisko

»Kot vsako leto tudi v letošnji poletni sezoni pričakujemo večjo zasedenost turističnih objektov, povečan obseg poslovanja in posledično večjo potrebo po kadrih,« pravi **Fedja Pobegajlo**, direktor turistično-gostinske zbornice. Zaradi hitrega okrevanja turizma po pandemiji covid-19, ko je zaradi začasne prepovedi poslovanja turistično panogo zapustilo precej zaposlenih, so se potrebe po kadrih povečale. »Delodajalci so se odzvali z zvišanjem plač – po podatkih statističnega urada se je v gostinski panogi povprečna bruto plača od februarja 2021 do februarja letos povišala kar za 37 odstotkov, v kar niso zajeti dodatki. To je po poročanju članov naše zbornice kadrovsko stisko v turizmu nekoliko omililo,« pojasnjuje.

1.656 €

je bila povprečna plača v gostinski panogi februarja 2024

1.200 €

pa februarja 2021

Dodatni vir pridobivanja kadrovskih ekip sta delo študentov in upokojencev ter zaposlovanje tujcev. V Sloveniji je delež tujih delavcev od deset do 25 odstotkov, kar je bistveno manj kot v drugih turističnih državah, pri tem pa je treba, podčrta Pobegajlo, nujno poskrbeti za bistveno hitrejšo postopke pridobivanja dovoljenj, na kar v zbornici opozarjajo že več let.

Blaž Cvar, predsednik obrtne zbornice, prav tako meni, da je zaposlovanje treba narediti fleksibilnejše, sicer bodo hotelirji in gostinci prisiljeni v krčenje ponudbe in omejevanje delovnega časa, kar bo vplivalo na kakovost storitev. »Eden od načinov bi bila možnost, ki je začasno veljala po poplavih – da je zaposlovanje tujih delavcev mogoče na zaupanje, dokumentacija pa se uredi pozneje. Lahko bi tudi ravnali po finskem zgledu, kjer za posamezne panoge zahtevajo zgolj začetno znanje sto tipičnih besed in najpogostejših fraz,« predlaga. Prav tako je prepričan, da bi bilo treba olajšati zaposlovanje upokojencev, ki trenutno zaradi podjemnih pogodb niso konkurenčni na trgu dela in so posledično pahnjeni v sivo ekonomijo.

Prihajajo delavci s Filipinov

»Kadrovska agencija Pinoy386 deluje od začetka tega leta, saj se je šele takrat odprl konzulat v Manili, kar filipinskim državljanom olajša pridobitev delovnega dovoljenja v Sloveniji. Prej so morali potovati na Japonsko ali v Indijo, kjer je najbližje slovensko veleposlaništvo,« pravi predstavnica agencije **Anuška Cerovšek Beltram**. Za letos so si postavili cilj, da bi posredovali pri zaposlitvi vsaj tisoč delavcev v različnih panogah, toda ta proces traja vsaj štiri do šest mesecev,

tako da računa na uresničitev polovice načrtovanega. »Potrebe v turizmu in gostinstvu so velike, vendar so delodajalci, ki si želijo povečanih kapacitet čez poletje, prepozno ukrepali,« ugotavlja. Na Hrvaškem so se tega denimo lotili že lani jeseni. Veliko omejitev pa po njenem predstavlja tudi zahteva po znanju slovenskega jezika, kar pomeni, da številni tujci lahko zasedajo le delovna mesta, ki niso v neposrednem stiku s končnimi kupci.

Nadaljuje se fluktuacija delavcev

»Pomanjkanje kadra v turizmu in gostinstvu se nadaljuje, prav tako fluktuacija delavcev. Na delodajalce apeliramo, da morajo graditi na profesionalnih kadrih, da jih zadržijo,« pravi **Irena Jaklič Valenti** iz Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije. V hotelskih namestitvah, ki so sezonsko orientirane, po njenih besedah od maja do septembra dodatno zaposlijo tretjino delavcev. Plače v panogi so na splošno sicer višje, vendar se po njenem še vedno pozna vpliv plač vodilnih delavcev, ki zvišujejo povprečje. Opozori tudi, da se je lani iztekla panožna pogodba, ki sicer velja še leto dni, vendar jo bodo morali z delodajalci na novo skleniti - to pa je osnova za pravično plačilo.

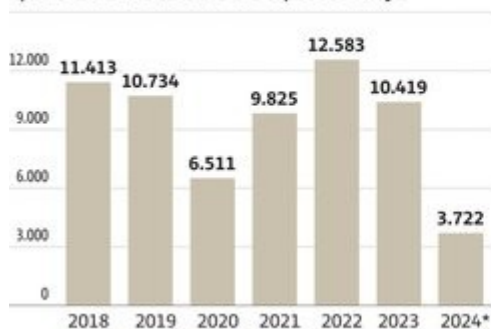
»Vsekakor je odprtje slovenskega konzulata na Filipinih dobrodošlo, zagotovo bo v prihodnje imel veliko vlogo pri pridobivanju kadra,« menijo v Sava Turizmu, kjer imajo povprečno zaposlenih deset odstotkov tujih delavcev; ti večinoma prihajajo iz držav nekdanje Jugoslavije, nekaj malega – in sicer na Bledu in v Istri – pa imajo tudi Egipčanov in Indijcev, ki pretežno delajo v kuhinji. Njihove izkušnje z zaposlenimi iz tujih držav so bile do zdaj dobre.

Zanašajo se na stalne kadre

»Kadrovska stiska je podobna kot v preteklih letih – predvsem pogrešamo kadre iz gostinstva in gospodinjstva,« pravi **Petra Zierer** iz portoroškega hotela Kempinski Palace. Kadre iščejo na različnih portalih, prek turistično-gostinskih šol, na ustno priporočilo, z drugimi kadrovskimi aktivnostmi in po internih kanalih verige Kempinski. Kot poudarja, pa imajo v hotelu velik delež zaposlenih skozi vse leto, tako da niso toliko odvisni od sezonskih delavcev. Podobno pravijo v verigi portoroških hotelov LifeClass in v bohinjski Alpini.

Pomanjkanje kadrov v gostinstvu in turizmu

Prosta delovna mesta, sporočena zavodu za zaposlovanje



DELO Vir: Zavod RS za zaposlovanje

Poklicne skupine, po katerih je največ povpraševanja

Poklicna skupina	2023	2024*	skupaj
natakarji	2.439	854	3.293
kuhinjski pomočniki	1.871	641	2.512
kuharji	1.491	522	2.013
čistilci, strežniki in gospodinjstveni pomočniki	937	336	1.273
priprava hitre hrane	440	156	596
hotelski receptorji	285	114	399
vzdrževalci in upravljavci stavb	179	66	245
peki, slaščičarji in podobni poklici	112	50	162
poklici za varovanje oseb in premoženja	99	42	141
vozniki taksijev, osebnih in dostavnih vozil	103	35	138
drugi	842	298	1.140

* januar-april

pomanjkanje kadrov

»V hotelu Bohinj nam je po skoraj treh letih delovanja uspelo oblikovati stabilno ekipo, ki je zdaj odlično uigrana,« zatrjuje **Jasna Dolžan Lesjak** iz Alpine Group. Ob naraščajočem obsegu dela se zanašajo tudi na pomoč študentov in redno sprejemajo praktikante, še posebej za daljše obdobje. Prav tako le občasno najamejo zunanji čistilni servis. Za vilo Muhr, ki stoji ob hotelu Bohinj in je v

zaključni fazi gradnje, pa iščejo visokokvalificirane kadre, ki bi izpolnjevali visoke standarde kakovosti in storitev, za kar uporabljajo različne komunikacijske kanale.

»V našem podjetju zagotavljamo konkurenčne plače vse leto. V zadnjih letih se pojavlja vedno več primerov neetične prakse, ko nekatera podjetja v hotelski in gostinski industriji izplačujejo nadpovprečne plače le med glavno turistično sezono, takoj ko se ta konča, pa prekinejo sodelovanje,« še omeni sogovornica.